

Innst. S. nr. 108

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget frå næringskomiteen

St.prp. nr. 35 (2004-2005)

Innstilling frå næringskomiteen om kapitalforhøyelse i BaneTele AS

Til Stortinget

SAMANDRAG

BaneTele AS' virksomhet er å etablere og drive både fast og trådløs infrastruktur for transport av elektroniske kommunikasjonstjenester. BaneTele leverer tjenester til bedriftsmarkedet i Norge. Fundamentet for BaneTeles virksomhet er det fiberoptiske nettet som i hovedsak følger jernbanenettet og energiselskapenes infrastruktur gjennom Norge. BaneTele er 100 pst. eid av staten ved Nærings- og handelsdepartementet.

BaneTeles drift utvikler seg positivt. Ekstraordinære påløpte utgifter har imidlertid svekket selskapets egenkapital og likviditet. For å kunne ha en forsvarlig likviditetsreserve til løpende drift og planlagte investeringer har styret i brev datert 14. desember 2004 bedt Nærings- og handelsdepartementet vurdere kapitalforhøyelse på 120 mill. kroner. Dette brevet er gjengitt i proposisjonen. I denne proposisjonen ber Nærings- og handelsdepartementet om Stortingets fullmakt til å tilføre BaneTele 120 mill. kroner i ny egenkapital.

Bakgrunn

BaneTele AS ble stiftet av Jernbaneverket 1. juli 2001 med det formål å drive kommersiell utnyttelse av overskuddskapasitet i Jernbaneverkets fiberanlegg. BaneTele kjøpte virksomhet fra konkursboet etter Enitel i september 2001, og utvidet dermed nettet med fiber tidligere anlagt langs Statnetts og om lag 40 e-verks linjer. BaneTele disponerer i dag et fiberoptisk høykapasitetsnett som binder sammen byer og tettsteder over store deler av landet. Telenettet forgrener seg ytterligere i større bynett, basert på en kombinasjon av

fiberoptiske kabler og trådløs teknologi. BaneTele leverer fiber, bølgelengder, båndbredde/kapasitet samt Internett og datakommunikasjon til bedriftsmarkedet.

Ved stiftelsen av BaneTele ble virksomhet fra Jernbaneverket overført til BaneTele som tingsinnskudd, hvorav 224 mill. kroner ble konvertert til aksjekapital. Selskapet fikk samtidig lån fra staten på 196 mill. kroner. Dette lånet ble deretter endelig fastsatt til 209,5 mill. kroner ved kgl.res. av 15. februar 2002 og senere konvertert til omsettelig ansvarlig lån i 2003.

Etter skifte av styre og ledelse ved årsskiftet 2002/2003 ble det utarbeidet en ny og nøktern forretningsplan, med bedre fokus på kjernevirksomheten. Forretningsplanen utarbeidet i februar 2003, som lå til grunn for omgjøring av statens lån til et ansvarlig obligasjonslån, forventet et underskudd på 37 mill. kroner for 2004. Positive resultater har medført at forventet resultat for 2004, før engangseffekter av forlikavtalen med Jernbaneverket og ekstraordinære utgifter, nå viser balanse. Nettoeffekten av de ekstraordinære postene er imidlertid negativ og antas å føre til at det regnskapsmessige resultatet for 2004 vil vise et underskudd på linje med fjoråret (26 mill. kroner).

Under Stortingets behandling av St.meld. nr. 49 (2002-2003) Bredbåndsmeldingen, jf. Innst. S. nr. 133 (2003-2004), ble det lagt føringer for BaneTeles rolle i bredbåndsmarkedet.

Næringskomiteens flertall mente:

"At BaneTele i fremtiden bør være en landsdekkende konkurrent til Telenor i bredbåndsutbyggingen. Selskapet må sikres en god og solid eierstruktur som gir selskapet økonomisk evne til å tilby bredbåndstjenester i hele landet. Eierstrukturen må sikres størst mulig samordning av alternativ infrastruktur som sikrer selskapet disposisjonsretten til en helhetlig nasjonal nettstruktur som kan levere ende-til-ende-løsninger for bredbåndskapasitet."

Ved behandlingen fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak (nr. 252):

"Stortinget ber regjeringen fremlegge en egen sak om BaneTele for Stortinget, herunder eierskap og BaneTeles rolle i bredbåndsutbyggingen."

En nødvendig forutsetning for at BaneTele skal kunne utvikles slik Stortingets flertall har forutsatt, er at forholdet til selskapets tidligere eier, Jernbaneverket, blir endelig avklart. Uklarheter i avtaleverket mellom BaneTele og Jernbaneverket har vært til hinder for BaneTeles forretningsmessige utvikling. Etter en omfattende prosess avklares nå disse forholdene gjennom en forlikavtale som er utarbeidet av en uavhengig megler.

Departementets rådgiver, ABG Sundal Collier, har gått gjennom forelegget fra selskapet og virkningen av investeringen som ligger til grunn for kapitalforhøyelsen basert på BaneTeles inntekts- og kostnadsanslag ved investeringen. Departementets rådgiver har vurdert tallmaterialet og anser anslagene som gjennomarbeidede og rimelige, og han konkluderer med at analysen viser en betydelig verdiskaping for BaneTele ved å gjennomføre kapitalforhøyelsen. Brev fra ABG Sundal Collier følger proposisjonen som uttrykt vedlegg.

Departementets merknader

Driften i BaneTele utvikler seg positivt. Utviklingen har vært bedre enn den forretningsplanen som lå til grunn for refinansieringen av selskapet i 2003. For 2004 forventes selskapet å ha et overskudd fra drift før avskrivninger på om lag 120 mill. kroner.

BaneTele er imidlertid i en fase med store investeringsbehov. Dersom BaneTele skal kunne utnytte det markedspotensialet som nå foreligger, krever det investeringer i aksesspunkter og kjernenett. Dette er investeringer med utsikter til god inntjening, og det er ikke minst investeringer som er nødvendige for å opprettholde selskapets markedsposisjon. BaneTele står i reell fare for å miste en rekke viktige kundeavtaler dersom det ikke investeres de nærmeste måneder, fordi kundene etablerer andre løsninger. Investeringer i aksesspunkter og kjernenett er samtidig også nødvendige elementer dersom selskapet skal utvikle seg til en effektiv konkurrent til Telenor, slik et flertall på Stortinget har satt opp som mål for selskapet, jf. Innst. S. nr. 133 (2003-2004).

Etter departementets vurdering vil en kapitalforhøyelse i BaneTele i den størrelsesorden som er foreslått, være en investering som med overveiende sannsynlighet vil gi en rimelig avkastning. Departementets fastlagte avkastningsmål for BaneTele er satt til 11,0 pst. Avkastningen fra en kapitalforhøyelse forventes å overstige departementets fastsatte avkastningsmål. Dette bekreftes i den uavhengige vurderingen som er foretatt av ABG Sundal Collier.

Fordi kapitaltilførselen forventes å bedre selskapets avkastning, vil mulighetene for utbytteutdeling fra selskapet øke, og departementet vil i tråd med dette klargjøre sine utbytteforventninger overfor selskapet. BaneTele antas imidlertid ved utgangen av 2004 å ha et udekket tap på om lag 60 mill. kroner. Dette må dekkes opp før selskapet vil ha fri egenkapital som kan anvendes

for å utbetale utbytte. Departementet vil kreve utbytte så snart slike muligheter foreligger.

Departementet har vurdert kapitalforhøyelsen i forhold til EØS-avtalens regler om statsstøtte. Disse reglene krever at statens investeringer skal følge det såkalte markedsinvestorprinsippet. En vurderer det slik at kravet er oppfylt for en kapitalforhøyelse i BaneTele fordi forventet avkastning overstiger avkastningsmål fastsatt på markedsmessige vilkår.

Den foreslåtte kapitalforhøyelsen er et skritt i retning av å sette BaneTele i stand til å nå de mål et flertall på Stortinget har satt for selskapet ved behandling av bredbåndsmeldingen. Det vil sette selskapet i stand til å foreta nødvendige investeringer og gjennom det styrke BaneTeles rolle som en innholdsavhengig leverandør av transporttjenester for bredbåndskommunikasjon. Departementet vil understreke at kapitalforhøyelsen er vurdert på kommersielt grunnlag i samsvar med BaneTeles organisering som aksjeselskap.

Kapitalforhøyelsen alene er imidlertid ikke tilstrekkelig til at selskapet skal kunne nå alle de mål som Stortinget har satt. Departementet vil derfor, i samarbeid med selskapets styre, arbeide videre for å finne løsninger hvor BaneTele gjennom samarbeid med andre aktører i markedet kan utvikle seg videre på det grunnlag som nå foreligger. En slik utvikling kan også innebære at andre aktører kommer inn på eiersiden i BaneTele.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Kapitalforhøyelsen innebærer en formuesomplasing for staten, og føres teknisk under streken i statsbudsjettet. Kapitalforhøyelsen antas å bedre selskapets mulighet til å nå statens fastsatte avkastningskrav til BaneTele, og øke potensiell salgsverdi. Dersom staten velger å selge aksjene på et senere tidspunkt, vil salgsgevinst tilsvarende føres under streken i statsbudsjettet.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, leiaren Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli og Aud Gaundal, frå Høgre, Silja Ekeland Bjørkly, Ivar Kristiansen og Michael Momyr, frå Framstegspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, frå Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, frå Kristeleg Folkeparti, May-Helen Molvær Grimstad og Einar Steensnæs, og frå Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til handsaminga av breibandsmeldinga, jf. Innst. S. nr. 133 (2003-2004), der BaneTele vart omtala. Fleirtalet ba Regjeringa koma tilbake med ei eiga sak om selskapet si rolle i breibandsmarknaden, framtidige organisering og eigarskap. Komiteen merkar seg at Regjeringa jobbar vidare med desse spørsmåla.

I denne saka tek komiteen kun stilling til det framlagte forslaget om å tilføra selskapet meir kapital.

Komiteen viser ellers til vedlagte brev fra Nærings- og handelsdepartementet datert 24. januar 2005.

Komiteen merkar seg at selskapet si drift utviklar seg positivt. Komiteen ser òg positivt på at forholdet til Jernbaneverket går i retning av ei løysing. Komiteen

merkar seg styret si grunngjeving for og tilråding til kapitalutviding.

Komiteen vil støtta opp om den positive utviklinga i selskapet, og gir si tilslutning til Regjeringa sitt forslag.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Tilrådinga frå komiteen vert fremma av ein samla komité.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

I statsbudsjettet for 2005 blir det gjort følgjande endring:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
951	95	BaneTele AS Aksjekapital bevilges med	<u>120 000 000</u>

Oslo, i næringskomiteen, den 3. februar 2005

Olav Akselsen
leiar og ordførar

Vedlegg

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 24. januar 2005

Forespørsel vedr St. prp. nr. 35 (2005 - 2005) Kapitalforhøyelse i BaneTele

Det vises til brev av 18. januar 2005 fra næringskomiteen vedrørende St.prp. nr. 35 (2004 - 2005) Kapitalforhøyelse i BaneTele AS med tilhørende utrykt vedlegg. Det utrykte vedlegget inneholder en uavhengig vurdering av lønnsomheten ved mulig kapitalforhøyelse, gitt ulike investeringsalternativer for BaneTele AS.

I brevet ber komiteen om departementets begrunnelse for valg av investeringsalternativ, og spesielt hvorfor departementet går inn for "alternativ 2" når også en økning til "alternativ 3" synes å tilfredsstillere kravene til avkastning jf utrykt vedlegg.

I det utrykte vedlegget vurderes ulike investeringsalternativer for selskapet, men hvor eventuell kapitalforhøyelse fra eier bare utgjør en del av finansieringen av disse investeringene. Forskjellen mellom omfanget av de ulike investeringsalternativene og nødvendig kapitalforhøyelse utgjøres av midler som kan finansieres over BaneTeles balanse og drift:

I. Alternativ 1 krever 20 millioner kroner i kapitalforhøyelse, og benytter hovedsaklig selskapets egne midler.

II. Alternativ 2 krever om lag 60 millioner kroner i kapitalforhøyelse og muliggjør investeringer på 120 millioner kroner.

III. Alternativ 3 krever 115 millioner kroner i kapitalforhøyelse, og vil da muliggjøre investeringer på om lag 175 millioner kroner.

I St.prp. nr. 35 har departementet foreslått at det bevilges 120 millioner kroner til en kapitalforhøyelse i BaneTele AS. Dette er i tråd med styrets anbefaling, jf brev fra styret som gjengitt i kapittel 2.3 i proposisjonen, og vil dekke kravet til kapitalforhøyelse for å kunne realisere alternativ 3 i analysene fra departementets rådgiver jf utrykt vedlegg.

Min vurdering er at den foreslåtte kapitalforhøyelsen vil bidra positivt til selskapets utvikling. Samtidig viser de økonomiske analysene fra departementets rådgiver at tilhørende investeringer vil tilfredsstillere ordinære investeringskriterier ut fra et markedsøkonomisk perspektiv. Det siste har vært avgjørende for at departementet valgte å foreslå 120 millioner i kapitalforhøyelse i BaneTele AS.